

8.3.8. Radnje ispuštene iz činjeničnog opisa djela u odnosu na opt. Radivoja Jakovljevića

Državna odvjetnica tereti optuženog Radivoja Jakovljevića i da je: "–dana 20.11.1991. u krugu poduzeća "Velepromet" udario šakom u leđa osobu po prezimenu Kovačević koji je uslijed toga pao na zemlju, a zatim mu sjeo na leđa, uhvatio ga jednom rukom za kosu i povukao glavu prema gore, a drugom rukom u kojoj je držao nož zaklao ga ", te da je "–izdvojio iz grupe zarobljenika i odveo Martina Šajtovića i njegovog sina u nepoznatom pravcu, a kojima se tada gubi svaki trag," i da je "–odlazio u zarobljenički logor Stajićevo u Srbiji, gdje je tukao i zlostavljao zarobljenike".

Sud je taj dio izostavio iz činjeničnog opisa djela, nakon što je zaključio kako nije dokazano da bi optuženik počinio navedene radnje na štetu oštećenih Kovačevića odnosno Martina Šajtovića i njegovog sina, jer postoje određene činjenice koje dovode u sumnju vjerodostojnost iskaza svjedoka Ane Horvatinec, na kojem državna odvjetnica temelji ovaj dio optužbe.

Naime, svjedok Ana Horvatinec je u istrazi i na glavnoj raspravi iskazala kako je optuženi R. Jakovljević ubio oštećenog Gorana Kovačevića tako što ga je udario šakom u leđa pa kad je ovaj pao na trbuh, sjeo mu na leđa, uhvatio ga jednom rukom za kosu i povukao mu glavu prema gore, a drugom rukom u kojoj je držao nož, jednim potezom mu odrezao glavu.

U međuvremenu su ekshumirani posmrtni ostaci Gorana Kovačevića, te je uvidom u zapisnik o provedenoj ekshumaciji i identifikaciji, te u fotodokumentaciju očevida s ekshumacije (lista 926-927 spisa), nepobitno utvrđeno kako je uzrok smrti vatreno oružje, a ne odsijecanje glave.

Istina, moguće je da se radi i o nekoj drugoj osobi s prezimenom Kovačević, o kojoj iskazuje svjedok Ana Horvatinec, međutim, navedeni podaci ipak dovode u sumnju njezine navode.

S druge strane, svjedok Fanol Gojani je iskazao kako je optuženi Radivoj Jakovljević odsijecanjem glave ubio oštećenog Albanca Dauta, a tek je prilikom ispitivanja na glavnoj raspravi, nakon što je već ispitana svjedok Ana Horvatinec, naveo kako mu je poznato da su osobu po prezimenu Kovačević zaklali na ciglani. Iskaz navedenog svjedoka u tome dijelu nije dovoljno pouzdan, jer je moguće da je i nesvjesno htio potvrditi iskaz svjedoka Ane Horvatinec, a pored toga isti svjedok nema saznanja o tome tko je to djelo počinio, te za isto ne tereti optuženog Radivoja Jakovljevića.

Sve navedene okolnosti po ocjeni suda opravdavaju zaključak da izvedenim dokazima nije sa sigurnošću utvrđeno kako je upravo optuženi Radivoje Jakovljević ubio oštećenog Kovačevića, pa je sud

primjenom načela *in dubio pro reo* – u sumnji za korist optuženika, taj dio optužbe ispustio iz činjeničnog opisa djela, kao nedokazan.

Isto tako u pogledu oštećenih M. Šajtovića i njegovog sina, iskaz svjedoka Ane Horvatinec, po ocjeni suda nije dovoljno pouzdan za siguran zaključak o kaznenoj odgovornosti optuženog Radivoja Jakovljevića.

Naime, svjedok Ana Horvatinec, na čijem iskazu se temelji optužba, u istrazi je iskazala da su optuženi Radivoj Jakovljević i Simo Samardžija iz hangara izveli Martina Šajtovića, te se izvana čulo zapomaganje i njegove molbe da ga ne tuku, a zatim je zavladao mir, i od tada se o njemu ništa ne zna, a nešto kasnije isti optuženici su izveli van i "Bracu", sina Martina Šajtovića, te se i o njemu od tada ništa ne zna.

Međutim prilikom ispitivanja na glavnoj raspravi najprije je ustvrdila kako su Martina Šajtovića i njegovog sina izveli i ubili Vojnović Mirko, Marošinac Predrag i Ikač, a nakon upozorenja da je u istrazi kazala kako su to učinili Jakovljević Radivoj i Simo Samardžija, iskazala je kako se više ne sjeća tko je to od njih učinio.

Očito je kako kod takvih razlika u iskazima nije moguće pokloniti povjerenje ovome dijelu navoda svjedoka Ane Horvatinec, te je sud zaključio kako nije sa sigurnošću utvrđeno da bi optuženi Radivoje Jakovljević ubio oštećene Šajtoviće, pa je taj dio optužbe ispušten iz činjeničnog opisa djela, kao nedokazan.

U pogledu onog dijela optužbe kojim se optuženika tereti kako je tukao i zlostavljao zarobljenike u logoru "Stajićevo", u Srbiji, sud nalazi da u takvim radnjama optuženika, ako su i počinjene, nema bitnih elemenata kaznenog djela iz članka 120. stavak 1. OKZRH, već da bi se moglo raditi o kaznenom djelu -ratnog zločina protiv ratnih zarobljenika, iz članka 122. OKZRH.

Naime, objekt zaštite kod kaznenog djela iz članka 120. stavak 1. OKZRH, jeste civilno stanovništvo, naselje, pojedine civilne osobe ili osobe onesposobljene za borbu, dok su kod kaznenog djela iz članka 122. OKZRH, objekt zaštite ratni zarobljenici.

Kada je dio civilnog stanovništva iz Vukovara odveden i zatočen u logorima (Stajićevo, Begejci) i zatvorima (Sremska Mitrovica, Niš), u Srbiji, nesumnjivo je da su oni time postali ratni zarobljenici, pa su kasnije u tom svojstvu i razmijenjeni.

Stoga bi se radnje optuženog Radivoja Jakovljevića, počinjene na štetu zarobljenika u logoru Stajićevo, u Srbiji, mogle podvesti pod kazneno djelo iz članka 122. OKZRH. Međutim, kako optužba ne tereti optuženika za to djelo, već samo za djelo iz članka 120. stavak 1. OKZRH, sud bi prekoračio optužbu kada bi je sam preinačio i optuženika proglasio krivim i za to kazneno djelo (iz članka 122. OKZRH). S druge strane, iz već navedenih razloga, opisane radnje optuženog R. Jakovljevića počinjene

prema zarobljenicima u navednom logoru ne mogu se podvesti pod pojam kaznenog djela iz članka 120. stavak 1. OKZRH. U takvoj situaciji sud je taj dio optužbe izostavio iz činjeničnog opisa djela, jer se na to djelo ne odnose.

8.4. Optuženi Simo Samardžija

8.4.1. alineja 1.

Navedenom alinejom optuženi Simo Samardžija proglašen je krivim da je "- ulazio u hangare, te tražio i pokazivao između zarobljenih civila, tko je od njih sudjelovao u obrani grada, te ih odvodio prema ciglani, gdje su vršena strijeljanja",

Navedeni dio optužbe potvrđuju svojim iskazima svjedoci Agan Subašić i Ana Horvatinec.

Tako svjedok Agan Subašić iskazuje da je dana 19. 11. 1991. godine oko 09,00 sati doveden s ostalim građanima Vukovara u dvorište "Vupika", preko puta skladišta "Veleprometa". Tu su razdvojeni Hrvati od Srba, te su ih poredali u jedan red i naredili da pripadnici MUP-a, ZNG-a i rezervni policajci istupe. Kako nitko nije istupio, došli su domaći Srbi u civilnim odijelima i počeli pokazivati na ljude, koji se nisu izdvojili, a koji su bili pripadnici MUP-a ili ZNG-a, a među njima je bio i Simo Samardžija, koji je bio u uniformi.

Svjedok Ana Horvatinec u pogledu istog događaja navodi: "svi su imali vojnu uniformu i šubare s kokardama i odvodili su zarobljenike prema ciglani. Vidjela sam tu i okrivljenog Samardžija Simu i Milana, također u uniformama i sa šubarama. Milan je imao redenike sa streljivom unakrsno preko grudnog koša. Milan je govorio za sebe da je vojvoda, a on i Simo Samardžija stalno su tražili ljude i odvodili ih prema ciglani".

Iz iskaza navedenih svjedoka, koje sud u tom dijelu prihvaća kao istinite, cijeneći da su dani na logičan i uvjerljiv način, proizlazi siguran zaključak da je opt. Simo Samardžija bio na "Veleprometu", u uniformi i sa šubarom na glavi, te da je tražio i odvodio pojedine zarobljene civile prema ciglani, gdje su vršena strijeljanja tih ljudi, i na taj način sudjelovao u ubijanju civilnog stanovništva i time počinio upravo kazneno djelo iz čl. 120. st. 1. OKZRH.

Pritom valja naglasiti da upravo time što je optuženik osobno odvodio pojedine ljude na mjesto gdje su strijeljani, optuženik ima svojstvo počinitelja navedenog kaznenog djela, a ne pomagača u izvršenju istoga, jer je time do kraja ostvario vlast nad djelom.

Naime, iako nije utvrđeno da je osobno strijeljao civile, upravo okolnost da ih je prepoznavao i osobno odvodio na mjesto strijeljanja, opravdava zaključak kako se te radnje mogu kvalificirati kao sudioništvo u izvršenju navedenog kaznenog djela.

Tek da je optuženik samo prepoznavao pojedine osobe, a onda prepuštao drugima da ih odvede na strijeljanje, moglo bi se govoriti o pomaganju u izvršenju ovoga djela, jer bi tek tada optuženik prepustio drugome počinitelju vlast nad djelom.

8.4.2. alineja 2

U ovoj se alineji opt. Simo Samardžija tereti da je "nečovječno postupao sa zarobljenim civilima, tako što ih je tukao, pa je tako kundakom puške i nogama, pretukao braću Molnar, pa je jedan od njih, nemogavši izdržati tolike patnje, htio počinuti suicid, ali su ga drugi zarobljenici u tome spriječili".

Ovaj dio optužbe, koji je izmijenjen i u opisu prilagođen stvarno utvrđenom činjeničnom stanju, potvrđuje svojim navodima opt. Stevan Curnić, te svjedok Miroslav Fras.

Opt. Stevan Curnić prilikom ispitivanja u svojstvu optuženika, pored ostalog je izjavio "osobno sam vidio da Simo Samardžija, koji je također bio stražar na "Veleprometu", zlostavlja braću Molnar, tukući ih kundakom puške AB-2 i nogama..."

Svjedok Miroslav Fras iskazuje u pogledu braće Molnar "... ta su braća bila potpuno krvava. Mlađi od njih počeo je dohvaćati električnu instalaciju da se ubije, ali smo ga mi spriječili."

Kazneno djelo iz čl. 120. st. 1. OKZRH može se, pored ostaloga počinuti i nečovječnim postupanjem prema pojedinim civilnim osobama, te nanošenjem velikih patnji ili ozljeda tjelesnog integriteta, a opisano postupanje optuženog Sime Samardžije prema zarobljenim civilima, koje je tukao nogama i kundakom puške, može se, po ocjeni suda, podvesti upravo pod navedene pojmove nečovječnog postupanja sa zarobljenim civilima. Naime, to očito nije bilo slučajno i pojedinačno udaranje zarobljenika, već sistematsko i grubo udaranje, kundakom puške i nogama, koje je sigurno moglo izazvati velike patnje i ozljede tjelesnog integriteta, što najbolje potvrđuje okolnost da je jedan od oštećenika htio počinuti samoubojstvo, jer nije mogao izdržati takve patnje.

8.4.3. Radnje ispuštene iz činjeničnog opisa djela u odnosu na opt. Simu Samardžiju

Državna odvjetnica je opt. Simi Samardžiji stavila na teret i da je:

"- zajedno s 3-okr. Radivojem Jakovljevićem sudjelovao u strijeljanju osobe s imenom Zdravko, romske narodnosti, nepoznatog pripadnika Hrvatske policije, i nepoznatog mladića iz Sotina", te da je

"- izdvojio iz grupe zarobljenika i odveo u nepoznatom pravcu Martina Šajtovića i njegovog sina i od tada im se gubi svaki trag."

Ocijenivši da taj dio optužbe nije dokazan, sud je isti izostavio iz činjeničnog opisa kaznenog djela u odnosu na ovoga optuženika.

Već je ranije, u djelu obrazloženje koje se odnosi na opt. Radivoja Jakovljevića, a vezano uz ubojstvo Roma Zdravka, dana analiza iskaza svjedoka Ane Horvatinec i navoda opt. Stevana Curnića, te je temeljem toga izveden i obrazložen zaključak, prema kojemu se to ubojstvo može sa sigurnošću staviti na teret samo optuženom Radivoju Jakovljeviću.

Činjenica je da niti državna odvjetnica, kada ubojstvo oštećenog Roma Zdravka stavlja na teret opt. Radivoju Jakovljeviću, ne povezuje to sa sudjelovanjem optuženog Sime Samardžije.

Isto tako, u pogledu stradanja oštećenih Martina Šajtovića i njegovog sina, nije opravdano zaključiti da je u tome učestvovao opt. Simo Samardžija, upravo zbog nepouzdanosti iskaza svjedoka Ane Horvatinec, u tome dijelu, a što je također već obrazloženo kod analize postupanja opt. Radivoja Jakovljevića.

8.5. Optuženi Nenad Žigić

U pogledu ovoga optuženika sud je u cijelosti prihvatio navode optužbe, s tim što je donekle izmijenio činjenični opis djela, prilagodivši ga stvarno utvrđenom činjeničnom stanju.

8.5.1. alineja 1

Da je optuženi Nenad Žigić prilikom ispitivanja mučio zarobljenike, bilo osobno bilo da je to kao zapovjednik logora "Velepromet" dopuštao drugim osobama, te da je pored ostalih na taj način postupio i prema zarobljenima Ani Horvatinec i Damiru Liliju, utvrdio je sud upravo na temelju iskaza navedenih oštećenika.

Tako svjedok Ana Horvatinec iskazuje kako je odvedena na ispitivanje kod optuženog Nenada Žigića, gdje su bila još trojica njoj nepoznatih osoba. Optuženi Nenad Žigić tvrdio je kako je ona poubijala

srpsku djecu, što je ona poricala, a onda bi na znak optuženog Žigića, ta trojica je udarali rukama i nogama, tako da joj je udarila krv na nos i uši. Drugom prilikom, kada je ponovo ispitivana kod optuženog Nenada Žigića; isti je tražio od nje da kaže čime je pucala po djeci, a pritom je na stol poslagao nož, bombu i pištolj, a kad mu je odgovorila da je pomagala starim i nemoćnim ljudima i nosila im hranu, te previjala ranjenike, pozvao je u prostoriju nekoliko osoba te su je isti zvjerski pretukli pendrecima, a kada je pala nastavili su je udarati nogama, tako da nije mogla niti ustati.

Svjedok Damir Lili iskazuje kako je odveden na ispitivanje kod optuženog Nenada Žigića, koji ga je ispitivao gdje je bio tijekom napada na Vukovar te zašto nije bio u JNA, a on je tvrdio kako je ostao u svojoj ulici i pomagao starijim ljudima, tako što im je nosio hranu, te da nije pucao, a kada ga je optuženi Nenad Žigić pitao je li imao pušku, rekao je da je imao pušku "Broving", nakon čega je optuženi Nenad Žigić iz jedne korpe uzeo drvenu palicu bijele boje, debljine ruke i njome ga udario po glavi i leđima, te ga je udario jedno dvadeset puta.

Opisane radnje optuženog Nenada Žigića mogu se kvalificirati kao mučenje u smislu odredbe članka 120. stavak 1. OKZRH, jer su ispunjene sve pretpostavke za takav zaključak.

Naime, da bi se radilo o mučenju, u smislu odredbe članka 120. stavak 1. OKZRH, potrebno je da počinitelj namjerno uzrokuje teške bolove i patnje nekom svojom radnjom, na štetu oštećenika, a druga je pretpostavka, da je to učinjeno radi postizanja nekog zabranjenog cilja, kao što je naprimjer iznuda obavijesti, izjava, priznanja i slično.

Upravo je u tom cilju postupao optuženi Nenad Žigić kada je ispitujući svjedoke Anu Horvatinec i Damira Lilija, u nastojanju da mu daju očekivane odgovore na postavljena pitanja, u vidu priznanja i obavijesti, primjenio prema njima takvu silu da ih je osobno pretukao drvenom palicom (svjedok Lili), odnosno naredio drugima da pretuku ispitanika (svjedok Horvatinec).

8.5.2. alineja 2

Da je optuženi Nenad Žigić nakon ispitivanja i mučenja zarobljenika, slao pojedine osobe na strijeljanje, te da je tako, po njegovoj naredbi ubijen Ivan Ravlić, proizlazi iz iskaza svjedoka Damira Lilija.

Naime, ovaj je svjedok iskazao da je bio odveden na ispitivanje kod optuženog Nenada Žigića, a tu je već bio na ispitivanju Ivan Ravlić, drvorezač iz Vukovara. Ispitivao ga je optuženi Nenad Žigić, a nakon kraćeg vremena naredio je da ga izvjesni Savo izvede van, a odmah zatim izvana se čuo kratki rafal, a Savo se vratio u kćelariju. Kasnije kada je izlazio

iz te prostorije, vidio je da na zemlji leži Ivan Ravlić koji je bio mrtav, a ispod njega vidjela se lokva krvi.

Iz navedenog iskaza svjedoka Damira Lilića proizlazi opravdanost zaključka kako je oštećeni Ivan Ravlić ubijen upravo po nalogu optuženog Nenada Žigića, koji je takav nalog izdao kao zapovjednik logora "Velepromet".

Tu okolnost da je optuženik bio zapovjednik logora "Velepromet" potvrđuju gotovo svi svjedoci koji su bili zatočeni na "Veleprometu", te ispitivani kod optuženog Nenada Žigića, pa i svjedok Milovan Cvetičanin koji je na "Veleprometu" bio u rezervnom sastavu bivše JNA.

Tako svjedok Rudolf Graf navodi da je prepoznao Nenada Žigića te po njegovom komandiranju zaključao da ima neki visoki čin u toj četničkom hijerarhiji. Isto tako svjedok Pavle Opravić ističe da je vidio Nenada Žigića, u činu kapetana, naoružanog pištoljem, te se vidjelo da je on jedan od glavnih među njima. I svjedok Franjo Kožul navodi da je vidio Nenada Žigića, bivšeg inspektora SUP-a Vukovar, u činu pukovnika, koji je prisutnim pripadnicima JNA i drugih formacija bio zapovjednik. Konačno i svjedok Milovan Cvetičanin navodi da su informativne razgovore sa zarobljenicima obavljali uglavnom ljudi koji su prije radili u MUP-u, a pored ostalih to je radio i optuženi Nenad Žigić. Istina, ovaj svjedok navodi kako je zapovjednik "Veleprometa" bio major Šljivančanin, međutim opće je poznata činjenica da je rečeni major Šljivančanin bio zapovjednik cijelog grada Vukovara nakon njegove okupacije.

Temeljem suglasnih iskaza navedenih svjedoka opravdano je zaključiti da je optuženi Nenad Žigić, sa točno neutvrđenim visokim oficirskim činom, bio zapovjednik logora "Velepromet", te je kao takav ispitivao zarobljene civile, pritom ih i osobno mučio ili je dopuštao drugima da to čine, a izdavao je i naredbe za likvidaciju pojedinih osoba, pa tako i oštećenog Ivana Ravlića, te je na taj način počinio upravo kazneno djelo iz članka 120. stavak 1. OKZRH.

8.6. Optuženi Božo Latinović

U pogledu optuženog Bože Latinovića sud je u cijelosti prihvatio navode optužbe, s tim što je, u skladu s utvrđenim činjeničnim stanjem precizirao radnje koje je ovaj optuženik počinio, tako da je isti proglašen krivim što je "...- ulazio u hangare na " Veleprometu ", te baterijskom lampom osvjetljavao ljude kako bi ih prepoznao, a zatim je točno neutvrđeni broj, a najmanje dvadeset, prokazao kao branitelje i izveo ih van, a među njima i Nediljka Buljubašića, nakon čega bi se vani čuli kratki rafali, a svim izvedenim osobama, pa i Nediljku Buljubašiću od tada se gubi svaki trag".

Zaključak suda o kaznenoj odgovornosti optuženog Bože Latinovića temelji se na iskazu svjedoka Damira Lilija, kojega je sud prihvatio cijeneći da je dan na logičan i uvjerljiv način, s obzirom da je vrlo detaljno i okolnosno opisao postupanje navedenog optuženika.

Navedeni svjedok u svojoj izjavi je pored ostaloga naveo: "... zatim su me uveli u prostoriju u kojoj je bilo oko dvjesto ljudi. Tu sam našao moje znance Radić Radovana, Nediljka Buljbašića, Vladimira Sekermeštrovića i njegovog sina Željka. U tu prostoriju ulazio je zatim okrivljeni Boro Latinović, kojeg vrlo dobro poznajem, jer je bio vlasnik gostione "Krajišnik". Ulazio je pa je izvodio pojedine ljude iz te prostorije. Kako je kojeg izveo, čuli su se pucnjevi i taj se čovjek više nije vraćao. Čuli su se izvana jauci i plač muških, međutim nitko od tih se nije vratio. On je izveo i čovjeka kojem znam prezime Lučić, a ime mu ne znam. Izveo je i Isljami Rizu koji se jedini vratio. Izveo je ukupno oko dvadeset ljudi. Ne poznam te ljude, a ističem da je bila velika gužva u toj prostoriji, tako da nisam vidio ni sve koji su izvedeni. Između 22 i 23 sata mene su prebacili iz te prostorije u jedan prostor koji se nalazi kod ulaza u skladište, a koji je bio ograđen žicom. U tom prostoru kovali su automobilske gume. Zatim je u taj prostor ušao jedan od njih u maskirnoj uniformi, a na glavi je imao kapuljaču. Svijetlio je baterijskom lampom, a kada je došao do mene prepoznao me i rekao "Šarci i ti si tu". Odmah sam prepoznao da se radi o Latinović Bori. On je dalje nastavio ići od jednog do drugog zatvorenika. Iz te žice odvođeni su ljudi i kako je koji odveden, nakon kraćeg vremena iz pravca ciglane čuo bi se kratki rafal. Zbog toga sam zaključivao da su ti ljudi tamo ubijani. Iz te žice izveo je Latinović i Nediljka Buljubašića koji se više nije vratio."

Na taj način sa sigurnošću je utvrđeno kako je optuženi Božo Latinović svojevolumno ulazio u hangare, te prokazivao pojedine zarobljenika kao branitelje i izvodio ih van, gdje su očito ubijeni (opravdanost takvog zaključka slijedi iz iskaza navedenog svjedoka, da su se nakon izvođenja pojedinih zarobljenika čuli pucnji, te se isti nisu više vraćali u hangar, a činjenica je da im se do danas gubi svaki trag). Time je optuženik postupao kao počinitelj, a ne pomagač u izvršenju kaznenog djela, jer je do kraja zadržao vlast nad djelom. Naime, optuženik nije samo prokazivao pojedine zarobljenike kao branitelje, već ih je osobno prepoznavao i izvodio izvan hangara gdje su očito ubijeni, te iako nema pouzdanih dokaza da je i osobno pucao u te izvedene ljude, ipak je opravdano zaključiti kako je do kraja zadržao vlast nad djelom, te bio u poziciji samog počinitelja djela.

Prema tome, konačni je zaključak suda kako je optuženi Božo Latinović, počinjenim radnjama ostvario sva bitna obilježja kaznenog djela iz članka 120. stavak 1. OKZRH, jer je djelo počinjeno za vrijeme okupacije grada Vukovara, kršenjem pravila međunarodnog prava u odnosu na pojedine pripadnike zarobljenog civilnog stanovništva, pa ga je sud za to djelo i proglasio krivim.

8.7. Optužena Slađana Korda

8.7.1. alineja 1

Ovom alinejom optužena Slađana Korda proglašena je krivom da je

- u dva navrata, prilikom ispitivanja mučila Anu Horvatinec, udarajući je "Škorpionom", a kada je pala, nastavila je udarati nogama, tražeći od nje da joj da određene podatke koji su je zanimali".

Svjedok Ana Horvatinec navodi kako je optužena Slađana Korda bila u maskirnoj uniformi sa šilt kapom na glavi, te ju je jedan vojnik odveo kod nje na ispitivanje i rekao joj da sjedne, a kada je počela sjedati optužena Slađana Korda udarila ju je "škorpionom", tako da je pala, a optužena Korda nastavila ju je udarati nogama, pitajući je pritom zašto je zaklala njenu baku. Drugom prilikom optužena Slađana Korda ju je opet pitala za svoju baku i za neke Srbe sa Olajnice, koji su navodno poubijani, pa kada je odgovorila da ona o tome ništa ne zna, optužena Korda zaletjela se i udarila je škorpionom u glavu, tako da je pala, pa ju je nastavila udarati nogama, sve dok je nisu uhvatili i spriječili.

Ovakav iskaz navedenog svjedoka sud je u cijelosti prihvatio, jer se radi o događaju koji se odnosi neposredno na samu oštećenu Anu Horvatinec, kojega je ista opisala sa puno detalja i veoma okolnosno, što njezin iskaz čini istinitim.

U opisanim radnjama optužene Slađane Korda stječu se svi bitni elementi kaznenog djela iz članka 120. stavak 1. OKZRH, jer se to djelo može počinuti i mučenjem zarobljenika, a time što je optužena Slađana Korda prilikom ispitivanja svjedoka Ane Horvatinec u dva navrata udarila istu "škorpionom" u glavu, a onda je nastavila udarati nogama, tražeći pritom da joj da određene podatke koji su je zanimali, opravdano je zaključiti kako je riječ o mučenju. Naime, očito je da je optuženica namjerno uzrokovala teške bolove i patnje na štetu oštećene Ane Horvatinec, koju je ispitivala, te da je to učinila upravo radi toga da bi od iste iznudila određene obavijesti i podatke, a što u takvim prilikama nije dopušteno.

8.7.2. alineja 2

Navedenom alinejom optužena Slađana Korda proglašena je krivom da je "- nečovječno postupala sa zarobljenim civilima, te ih zastrašivala i terorizirala, pa je tako kod ispitivanja Dragutina Berghofera, stavljala mu kuhinjski nož pod vrat, a zatim je htjela ugasiti cigaretu na njegovom desnom oku, ali je u tome spriječena od jednog vojnika"

Svjedok Dragutin Berghofer u pogledu ovoga djela optužbe navodi "... mislim da je bilo oko 11 sati kada je došla okrivljena Korda Slađana sa dva mlada vojnika. Nas je u toj prostoriji ostalo oko deset i odmah je ispružila ruku i pokazala prstom u mene i samo rekla "ovoga". Odmah su

me prihvatili vojnici, postavili me leđima uza zid i raširili mi ruke. Slađana Korda došla je do mene i stavila mi pod vrat veliki kuhinjski nož i pitala da gdje mi je uniforma. Odgovorio sam da nisam imao uniformu. Pitala je dalje da gdje mi je automat. Ja sam odgovorio da ga nisam imao. Pitala je nadalje za koga sam glasovao. Odgovorio sam da sam glasovao za Ivicu Račana i još dvojicu njegovih kandidata čijeg se imena ne mogu sjetiti. Zatim je pitala da koliko sam ubio Srba. Vikala je na mene da sam klaao stare žene. Zatim je uzela cigaretu od jednog vojnika i htjela mi je ugasiti cigaretu na desnom oku. Došla mi je na 2 cm sa upaljenom cigaretom od desnog oka, ali vojnik nije dao da mi pali oko sa cigaretom; zatim je Slađana Korda sa vojnicima otišla, a mi smo ostali da spremamo tu prostoriju.

Iskaz navedenog svjedoka sud je u cijelosti prihvatio, cijeneći da je isti logičan i uvjerljiv, a time i istinit.

Na opisani način optužena Slađana Korda ostvarila je sva bitna obilježja kaznenog djela iz članka 120. stavak 1. OKZRH, jer prema zakonskom opisu toga djela isto se može počiniti i nečovječnim postupanjem prema pojedinim civilnim osobama, te mjerama zastrašivanja i terora, a kada je optuženica stavljala oštećenom Dragutinu Berghoferu kuhinjski nož pod vrat, te mu htjela ugasiti cigaretu na oku, sve za vrijeme dok su ga vojnici držali, opravdano je zaključiti da je time i nečovječno postupala prema oštećeniku a istovremeno ga zastrašivala i terorizirala.

8.8. Optuženi Mihajlo Katalina

8.8.1. alineja 1

Alinejom 1., optuženi Mihajlo Katalina proglašen je krivim da je "pljačkao imovinu zarobljenog stanovništva, pa je tako prislonio pištolj na čelo zarobljenika Rudolfa Grafa i oduzeo mu novac u iznosu od 5000 DEM".

Da je ovaj optuženik počinio kazneno djelo na način opisan u alineji 1., proizlazi iz iskaza svjedoka Rudolfa Grafa, koji je iskazao da je "... pred skladištem vidio čovjeka koga su zvali "Pahulj" i još jednu žensku staru između 20 i 25 godina. To je u stvari Katalina Mihajlo kojeg sam ja znao još od prije rata. Poslije su doveli još trojicu ljudi iz ovog skladišta. Tu nas je "Pahulj" sve opljačkao i pokupio od nas sve što smo imali novca. Odayde nas je "Pahulj" odveo u stolariju. A mi smo to zvali soba za likvidaciju. Meni je "Pahulj" cijelo vrijeme držao pištolj na sljepoočnici s lijeve strane glave i prijetio da ako tko počne bježati, da će nas sve pobiti".

Prilikom ispitivanja na glavnoj raspravi svjedok je precizirao da mu je navedeni optuženik na "Veleprometu" oduzeo oko 5000 njemačkih maraka i nešto jugo dinara.

Iz zakonskog opisa kaznenog djela iz članka 120. stavak 1. OKZRH razvidno je kako to djelo čini i onaj tko pljačka imovinu stanovništva, a upravo iz opisanih radnji nesumnjivo proizlazi da je optuženi Mihajlo Katalina oduzeo novac svjedoku Rudolfu Grafu, u vrijeme kada je isti bio zarobljen i doveden na "Velepromet", te ga je na taj način opljačkao i time počinio upravo navedeno kazneno djelo.

8.8.2. alineja 2

Alinejom 2., proglašen je krivim da je: "prokazivao pojedine zarobljenike kao branitelje grada, pa je tako odveo na ispitivanje i Vinka Karalića, kojemu se od tada gubi svaki trag."

Svjedok Marija Karalić je prilikom ispitivanja na glavnoj raspravi izjavila: "Na dan pada Vukovara ja sam s obitelji bila u podrumu na Slaviji te smo i ja i moj suprug Vinko te kćerka od 18 i sin od 11 godina odvedeni na Velepromet. Tu su najprije odvojili Srbe, a zatim Hrvate. Tada je došao Mihajlo Katalina i odveo je mog supruga Vinka rekavši da ga vodi na ispitivanje i od tada se više ništa ne zna o sudbini moga supruga."

Sud je u cijelosti prihvatio iskaz navedenog svjedoka cijeneći kako je isti logičan i uvjerljiv a time i istinit.

Na taj način je sa sigurnošću utvrđeno da je optuženi Mihajlo Katalina prokazivao pojedine zarobljenike kao branitelje grada, te ih odvodio na ispitivanje, pa je tako odveo i oštećenog Vinka Karalića, kojemu se od tada gubi svaki trag.

Time je optuženi Mihajlo Katalina postupao u svojstvu pomagača. Naime, pomaganje je svako podupiranje glavnog počinitelja u počinjenju kaznenog djela. Time što je optuženik prokazao pojedine zarobljenike i odveo ih na ispitivanje, kao i oštećenog Vinka Karalića, isti je omogućio drugim počiniteljima da dovrše kazneno djelo, dok je on sam predajom prokazanih osoba ispitivačima, izgubio vlast nad djelom, jer više od njega nije ovisilo hoće li drugi počinitelji dovršiti kazneno djelo.

8.7.3. Radnje ispuštene iz činjeničnog opisa djela u odnosu na optuženog Mihajla Katalina

Optuženom Mihajlu Katalini stavljeno je na teret i da je izdvojio i prijetio batinama Mirku Hucu.

Ispitani svjedok Mirko Huc navodi "... oko 10,00 sati izveli su me iz žice okr. Fot Darko i Mihajlo Katalina zv. "Pahulj". Fot me pitao tko je bio u njegovoj kući a ja sam rekao da ne znam. Zatim je pitao za Morić Zdenka, rekao sam da ne znam. Prijetili su mi batinama ako im sve ne kažem. Pustili su me zatim natrag žicu. "

Ocijenivši da u navedenim radnjama optuženika nema bitnih elemenata kaznenog djela iz članka 120. stavak 1. OKZRH, sud je isti izostavio iz činjeničnog opisa djela. To iz razloga jer se navedena verbalna prijetnja ne može smatrati niti nečovječnim postupanjem niti mjerom zastrašivanja i terora, s obzirom da osim upućene prijetnje batinama, optuženik nije poduzeo nikakve druge radnje kojima bi tu prijetnju realizirao ili bilo kakve druge radnje koje bi imale karakter zastrašivanja i terora svjedoka Mirka Huca.

8.9. Optuženi Milan Ikač

8.9.1. alineja 1

Optuženi Milan Ikač proglašen je krivim da je "- nakon zarobljavanja prešao na stranu šešeljevaca, te ulazio u hangare na "Veleprometu", prepoznavao pojedine osobe kao branitelje, jer je s njima proveo vrijeme napada na grad, a zatim bi te osobe bivale izvođene van, gdje su se čuli pucnji, a tim osobama se od tada gubi svaki trag," time je sud prihvatio optužbu s tim što je činjenični opis unekoliko izmijenio i dopunio, uskladiвши ga s činjeničnim stanjem onako kako je ono utvrđeno na temelju iskaza svjedoka Ivana Berdija i Dragutina Berghoferera.

Svjedok Ivan Berdi iskazao je kako je optuženi Milan Ikač došao u "Velepromet" kao zarobljenik, i tu je saznao da mu je brat poginuo među četnicima i tada je postao najveći potkazivač, jer je obukao šešeljevsku uniformu sa crnom beretkom i potkazivao ljude.

Svjedok Dragutin Berghofer navodi kako je osoba koju je on znao kao Turukalo Milana zvanog Miki te po nadimku "Ikač", cijelo vrijeme agresije bio u Vukovaru na strani branitelja te je bio i ranjen u ruku od granate, dok je njegov brat po nadimu "Trbo" ili "Braco" bio na strani agresora, a poslije pada Vukovara vidio je Turukalo Milana u njihovoj uniformi.

Temeljem takvih navoda ovih svjedoka sa sigurnošću je utvrđeno kako je optuženi Milan Ikač ulazio u hangare na "Veleprometu" te prepoznavao pojedine osobe kao branitelje, koje bi zatim bivale izvođene van, gdje su se čuli pucnji, a tim se osobama od tada gubi svaki trag.

Na taj način optuženi Milan Ikač počinio je kazneno djelo iz članka 120. stavak 1. OKZRH i to kao pomagač, jer nakon što je na opisani način izvršio prepoznavanje pojedinih osoba, prepustio ih je drugima, koji su ih odvodili, nakon čega bi se čuli pucnji, te se od tada do danas tim osobama gubi svaki trag, pa je opravdano zaključiti da su te osobe ubijene. Upravo stoga što optuženi Milan Ikač počinjenim radnjama nije do kraja zadržao vlast nad djelom, jer nakon izvršenog prepoznavanja pojedinih osoba od njega više

nije ovisilo što će se s tako prepoznatim osobama dalje dogoditi, radi se o pomaganju u izvršenju kaznenog djela iz članka 120. stavak 1. OKZRH.

8.9.2. alineja 2.

Ovom je alinejom optuženi Milan Ikač proglašen krivim da je "- nečovječno postupao prema pojedinim osobama, pa je tako željeznm držačem za oprugu, pretukao i Živorada Miljkovića, udarajući ga po cijelom tijelu"

Prema navodima optuženog Stevana Curnića, sa sigurnošću je utvrđeno kako je optuženi Milan Ikač nečovječno postupao prema pojedinim osobama, jer navedeni optuženik opisuje kako je vidio kada je optuženi Milan Ikač zlostavljao zatočenike tukući ih željeznim držačem za opruge po tijelu, pa je na taj način pretukao i Živorada Miljkovića.

Izvjesno je da se kazneno djelo iz članka 120. stavak 1. OKZRH može počinuti i nečovječnim postupanjem prema zarobljenim civilima, a upravo je tako postupao optuženi Milan Ikač kada je na opisani način tukao zatočenike željeznim držačem za opruge, te je bilo opravdano proglasiti ga krivim za navedeno kazneno djelo.

8.10. Optuženi Goran Mugoša

8.10.1. alineja 1

Da je optuženi Goran Mugoša počinio kazneno djelo iz članka 120. stavak 1. OKZRH time što je pljačkao imovinu zarobljenog stanovništva i pritom tukao zarobljenike, utvrdio je sud na temelju iskaza svjedoka Dragutina Berghofera.

Naime, navedeni svjedok je iskazao kako je prilikom dovoženja na Ovčaru, dok su izlazili iz autobusa, optuženi Goran Mugoša zvan "Kuštro" uzimao od zarobljenika isprave i novac, a njemu osobno je uzeo 350 DEM i sat sa ruke, a odmah pored njega vidio je jedno pet do šest kvadrata raznih stvari.

Već je ranije rečeno, u dijelu obrazloženja koji se odnosi na optuženog Radivoja Jakovljevića (točka 8.3.5. obrazloženja), kako je nesumnjivo utvrđeno da su zatočeni civili bivali opljačkani, tako što im je oduziman novac, dragocjenosti i dokumenti.

Iz navoda svjedoka Dragutina Berghofera nesumnjivo proizlazi kako je i optuženi Goran Mugoša oduzimao novac od zarobljenih civila, te je na taj način počinio kazneno djelo iz članka 120. stavak 1. OKZRH, jer prema zakonskom opisu to se djelo može počinuti i pljačkom imovine stanovništva u okolnostima okupacije grada i kršenja pravila međunarodnog prava.

8.11. Optuženi Zoran Stanković

811.1. alineja 1.

Sud je optuženog Zorana Stankovića proglasio krivim da je kazneno djelo iz članka 120. stavak 1. OKZRH počinio tako što je "- pljačkao imovinu stanovništva i uzimao novac od zatočenika, pa je tako i od Roberta Mataušeka uzeo 1.400,00 DM i 500 tadašnjih dinara".

To je utvrđeno na temelju iskaza svjedoka Roberta Mataušeka.

Naime, navedeni je svjedok iskazao kako mu je, dok je bio u koloni koja je išla na "Velepromet", prišao čovjek kojega zna po nadimku "Kesege", sin jednog novinara, i uzeo je od njega 1.400 DEM i nešto dinara, a kasnije su mu na "Veleprometu" oduzeli i sve druge stvari, sat i dokumente.

Kako je već prethodno rečeno kod obrazloženja u pogledu optuženog Gorana Mugoše, nesumnjivo je da su civili prilikom dovođenja na "Velepromet" ili druga sabirna mjesta, bivali pored ostaloga i opljačkani, jer su im oduzimani novac, dragocjenosti i dokumenti, pa im je time ne samo protupravno oduzimana imovina, već im na taj način ukazivano kako im ti predmeti više neće trebati, jer da i tako nemaju izgleda za preživljavanje.

Temeljem iskaza svjedoka Roberta Mataušeka, sa sigurnošću je utvrđeno kako se i optuženi Zoran Stanković pridružio takvoj pljački, te je na taj način počinio kazneno djelo iz članka 120. stavak 1. OKZRH, s obzirom da je to učinio u uvjetima okupacije grada Vukovara, kršeći pravila međunarodnog prava prema zarobljenim civilnim osobama.

8.11.1. Radnje ispuštene iz činjeničnog opisa djela u odnosu na optuženog Zorana Stankovića

Optužba tereti optuženog Zorana Stankovića i da je:

- prijetio zarobljenicima da će biti strijeljani ili zaklani

- tukao zarobljenike na "Veleprometu",

- dolazi u zatvor i tukao Fanola Gojanija,

Te navode optužbe sud je ispustio iz činjeničnog opisa djela, cijeneći kako isti ili nisu dokazani ili u pojedinim radnjama optuženika nema bitnih elemenata kaznenog djela iz člana 120. stavak 1. OKZRH.

Tako za optužbu da je optuženi Zoran Stanković tukao zarobljenike na "Veleprometu", nema dokaza, jer svjedok Fanol Gojani navodi kako je optuženik tukao zarobljenike, ali ne na "Veleprometu", već u zarobljeničkom logoru u Stajićevu.

S druge strane za dio optužbe koji se odnosi na to da bi optuženi Zoran Stanković prijetio zarobljenicima da će biti strijeljani ili zaklani, postoje određene naznake u iskazima svjedoka Pavla Opravića i Fanola Gojanija, međutim, radnje koje je prema tim iskazima počinio optuženi Zoran Stanković, nemaju elemente navedenog kaznenog djela.

Svjedok Fanol Gojani navodi kako je optuženi Zoran Stanković prišao kamionu u kojem se nalazio sa drugim zarobljenicima, te im je govorio da će biti strijeljani ili zaklani.

Svjedok Pavle Opravić navodi da je vidio optuženog Zorana Stankovića u SMB uniformi, koji je u ruci imao drvenu palicu.

Takve prijetnje i postupci optuženog Zorana Stankovića, po ocjeni suda nemaju karakter kaznenog djela iz članka 120. stavak 1. OKZRH, jer se ne mogu podvesti pod pojam nečovječnog postupanja ili primjenjivanja mjera zastrašivanja i terora.

Što se tiče dijela optužbe da je optuženi Zoran Stanković dolazio u zatvor i tukao Fanoli Gojana, to zaista proizlazi iz iskaza navedenog oštećenika, međutim kako je to već obrazloženo kod djela obrazloženja u odnosu na optuženog Radivoja Jakovljevića (točka 8.3.8. obrazloženja), takvo postupanje prema zarobljenicima koji su odvedeni u logor ili zatvor, moglo bi imati elemente kaznenog djela ratnog zločina protiv ratnih zarobljenika iz članka 122. OKZRH, koje kazneno djelo optuženiku nije stavljeno na teret, te sud nije bio u mogućnosti proglasiti ga krivim za kazneno djelo za koje nije optužen, jer bi time prekoračio optužbu.

9. OSLOBADAJUĆI DIO PRESUDE

Sud je optužene Petra Rajšića, Miloša Bulića i Mirka Vojnovića, svi sa osobnim podacima kao u točki I. optužbe, temeljem članka 354. točka 3. ZKP-a, oslobodio optužbe da su počinili kaznena djela

genocida i ratnog zločina protiv civilnog stanovništva na način opisan pod točkom II.a) izreke ove presude.

9.1. optuženi Petar Rajšić

U odnosu na optuženog Petra Rajšića (sina Ljubana rođenog 21.08.1950., u Starom selu, iz Vukovara, ulica 12.travnja 1945., br.90.), u tijeku postupka je utvrđeno da isti nije počinitelj kaznenih djela za koja je optužen, s obzirom da je došlo do pogreške u pogledu identiteta ovog optuženika.

Naime, temeljem podataka PU vukovarsko-srijemske (službena bilješka, lista 516 spisa) proizlazi kako je još prilikom sastavljanja kaznene prijave, kao potencijalni počinitelj kaznenih djela označen navedeni Petar Rajšić, a da je naknadnom provjerom utvrđeno kako je kaznenu prijavu trebalo podnijeti protiv Petra Rašića, sina Milovana, rođenog 22.08.1941., u Markušici JMBG, 2208941303207, iz Vukovara, Kate Pejnović br.12.

9.2. optuženi Miloš Bulić

Isto tako u pogledu optuženog Miloša Bulića (sina Marka, rođenog 10.03.1938., u Bjelajcima, općina Bosanska Dubica, iz Borova naselja, Kozaračka br.36), temeljem iskaza svjedoka Dušana Buvača, Milice Simkić, Sime Lukića, Milana Vujaklije i Nevenke Bulić, sa sigurnošću je utvrđeno kako navedeni optuženik nije počinitelj kaznenih djela za koja je optužen. Naime, svjedoci suglasno iskazuju kako je navedeni optuženik još u tijeku sedmog mjeseca 1991., otišao iz Vukovara u Bosansku Dubicu, da bi se u Borovo naselje vratio tek početkom prosinca 1991., te da je prije rata bio zaposlen u "Građevinaru" Vukovar, pa da se slijedom toga ne radi o osobi koja bi mogla u tijeku studenog i prosinca 1991. počinuti kaznena djela u Vukovaru.

Sud prihvaća ovakve navode svjedoka kao istinite, jer su logični i uvjerljivi, te suglasni kako međusobno tako i s rezultatima provedenog prepoznavanja optuženog Miloša Bulića putem fotografija koje su predočene svjedocima Dragutinu Berghoferu, Franji Kožulu i Aganu Subašiću, kao i s podacima navedenim u dokumentaciji u pogledu osobnih podataka optuženog Miloša Bulića.

Svjedoci Dragutin Berghofer, Franjo Kožul i Agan Subašić, kojima su predočene fotografije više osoba, a među njima i fotografija Miloša Bulića, suglasno su potvrdili kako se na jednoj od predočenih fotografija nalazi osoba Miloša Bulića, za koju znaju da je radio u

"Građevinaru", ali da to nije osoba Miloša Bulića kojega su vidjeli u logoru "Velepromet", a koji je inače kao mesar radio u bolnici ili kod mesara Krune (zapisnik od 28.03.2000).

Temeljem podataka u potvrdi o boravištu, utvrđeno je kako je optuženi Miloš Bulić u navedeno vrijeme zaista boravio u Bosanskoj Dubici, a temeljem podataka iz dokumentacije u vezi osobe Milana Bulića iz Vukovara, Nova br.13. JMBG 3006955303236, utvrđeno je kako je ta osoba bila zaposlena u Općoj bolnici Vukovar kao KV mesar.

Prema tome, temeljem izvedenih dokaza, sa sigurnošću je utvrđeno kako osoba po imenu Miloš Bulić, s podacima iz podignute optužnice, nije počinitelj kaznenih djela za koja se tom optužnicom tereti.

9.3. optuženi Mirko Vojnović

I u pogledu optuženog Mirka Vojnovića (sina Milana, rođenog 25.02.1961. u Perni, općina Vrginmost, iz Vukovara Z. Brkića br.38), utvrđeno je kako isti nije počinitelj kaznenih djela iz podignute optužnice.

Naime, i u pogledu ovoga optuženika provedeno je prepoznavanje putem fotografija koje su predočene svjedocima, Dragutinu Berghoferu, Stipanu Lučiću i Josipu Radoviću (zapisnik od 07.12.1999.), a svi su oni među predočenim fotografijama, kao osobu koju su za vrijeme rata vidjeli na "Veleprometu" prepoznali Mirka Vojnovića zvanog "Ćapalo", sina Đure i Vide, rođenog 02.01.1939., iz Vukovara, Svetozara Markovića br.90 koja je po svemu odgovarala opisu koji su ti svjedoci dali prije nego su im fotografije predočene.

Na taj način je sa sigurnošću utvrđeno kako osoba po imenu Mirko Vojnović, s podacima iz podignute optužnice, očito nije počinitelj kaznenih djela za koja se tom optužnicom tereti.

Nakon što je na opisani način utvrđeno da navedeni optuženici Petar Rajšić, Miloš Bulić i Mirko Vojnović, nisu počinitelji kaznenih djela za koja su optuženi, državni odvjetnik je izvršio izmjene optužnice tako da je izmijenio osobne podatke za navedene optuženike, pa je umjesto optuženog Petra Rajšića optužio Petra Rašića, sina Milovana, rođenog 22.08.1941. u Vukovaru, iz Vukovara ul. Kralja Dragutina br.12, umjesto optuženog Miloša Bulića, optužen je Milan Bulić, zvani "Bulidža", sin Milana, rođenog 03.06.1955. u Vukovaru, iz Vukovara, Nova broj 15, a umjesto optuženog Mirka Vojnovića, optužen je Mirko Vojnović, zvani "Ćapalo", sin Đure i Vide, rođenog 02.01.1939. iz Vukovara, S. Markovića br.90.

Takva izmjena i proširenje optužbe, nije dopuštena.

Naime, izmjena i proširenje optužbe može se odnositi samo na osobu koja je prvobitno obuhvaćena optužbom, a novi optuženik može biti uvučen u postupak samo propisanim redovnim postupkom, počevši od provođenja istrage pa nadalje.

Stoga je opisanim izmjenama u optužbi, u pogledu identiteta navedenih optuženika, došlo do povrede u pogledu subjektivnog identiteta optužbe, a kako sud u tijeku glavne rasprave sudi samo osobi koja je obuhvaćena optužnicom kao optuženik, to je prema navedenim optuženicima, za koje je nesumnjivo utvrđeno da nisu počinitelji predmetnog kaznenog djela, morala i mogla biti donesena samo oslobađajuća presuda, a u pogledu onih osoba za koje postoji sumnja da su stvarni počinitelji kaznenih djela, državni odvjetnik može pokrenuti redovni kazneni postupak, počevši od provođenja istrage pa nadalje, kako bi ti optuženici mogli konzumirati sva prava koja im u postupku pripadaju.

Prema tome, da je sud prihvatio navedene izmjene u pogledu identiteta optuženika, time bi povrijedio subjektivni identitet optužbe, jer državni odvjetnik na glavnoj raspravi ne može proširiti optužnicu prema novom optuženiku, niti može neposredno na glavnoj raspravi podići optužnicu protiv takvog optuženika, s obzirom da bi proširenje optužbe bilo moguće samo prema osobi koja se pojavljuje kao počinitelj i već sudjeluje na glavnoj raspravi, kao optuženik za neko drugo kazneno djelo, što ovdje nije slučaj.

9.4. Optuženi Stanko Vujanović

Državni odvjetnik tereti ovoga optuženika da je kazneno djelo iz članka 120. stavak 1. OKZRH, počinio time što je u skladištu "Veleprometa" čuvao zarobljenike.

Sud ocjenjuje da u takvim radnjama optuženika nema elemenata navedenog kaznenog djela, jer samo čuvanje zarobljenika ne ulazi u zakonski opis kaznenog djela ratnog zločina protiv civilnog stanovništva.

Naime, ako se prihvati kao utvrđeno da je optuženi Stanko Vujanović bio u skladištu "Veleprometa", kao pripadnik neke od neprijateljskih postrojbi, te da je čuvao zarobljenike koji su bili smješteni u hangarima na "Veleprometu", to samo po sebi nema elemente navedenog kaznenog djela, jer se isti ne tereti da bi uslijed takvih radnji bilo tko od onih koje je čuvao, pretrpio neko zlo, na bilo koji od načina koji su opisani u zakonskom opisu toga kaznenog djela.

Stoga je sud primjenom članka 354. točka 1. ZKP-a oslobodio optuženog Stanka Vujanovića optužbe za kazneno djelo iz članka 120. stavak 1. OKZRH.

9.5. Optuženi Darko Fot

Ovoga optuženika državni odvjetnik tereti da je izdvajao zarobljenike i vodio ih na ispitivanje, te da je u zarobljeničkom logoru Sremska Mitrovica ispitivao i tukao zarobljenike, pa tako i Josipa Brekala.

U pogledu dijela optužbe koji se odnosi na izdvajanje zarobljenika i vođenja istih na ispitivanje, to proizlazi iz iskaza svjedoka Damira Lilija, Ivica Salamona i Mirka Huca, međutim samo izdvajanje zarobljenika i odvođenje istih na ispitivanje ne sadrži bitne elemente kaznenog djela iz članka 120. stavak 1. OKZRH, s obzirom da se istovremeno optuženika ne tereti da se tim osobama, koje je vodio na ispitivanje, nakon toga dogodilo bilo kakvo zlo, koje bi ulazilo u zakonski opis navedenog kaznenog djela.

Naime, činjenica je da su gotovo svi zarobljenici stanovnici i koji su dovedeni na "Velepromet", ispitivani, međutim, optuženog Darka Fota državni odvjetnik ne tereti niti za jednog konkretnog oštećenika, kojemu bi se zbog toga što ga je odveo na ispitivanje dogodilo neko zlo u smislu odredbe članka 120. stavak 1. OKZRH.

Kako je već ranije rečeno (u dijelu obrazloženja koji se odnosi na optužene Radivoja Jakovljevića i Simu Samardžiju), postupanje optuženika prema zarobljenicima koji su odvedeni u logor ili zatvor izvan Vukovara, nema elemente kaznenog djela iz članka 120. stavak 1. OKZRH, već eventualno elemente kaznenog djela ratnog zločina protiv ratnih zarobljenika iz članka 122. OKZRH, za koje, međutim, optuženik nije optužen, te ga sud nije niti mogao proglasiti krivim za to kazneno djelo, jer bi time prekoračio optužbu.

Stoga je sud primjenom članka 354. točka 1. ZKP-a, oslobodio optuženog Darka Fota optužbe za kazneno djelo iz članka 120. stavak 1. OKZRH.

9.6. Optuženi Marko Crevar

Državni odvjetnik optužio je Marka Crevara da je počinio kazneno djelo iz članka 120. stavak 1. OKZRH time što je

- potkazivao ljude na "Veleprometu",
- na "Veleprometu" tukao nogama zarobljenika Ivicu Salamona,

- dolazio u zarobljenički logor "Stajićevo", te u zatvor u Sremsku Mitrovicu, vršio ispitivanje i zlostavljao zarobljenike.

O ponašanju i djelovanju ovoga optuženika iskazali su svjedoci Ivica Vlaho i Ivica Salamon.

Tako je svjedok Ivica Vlaho prilikom ispitivanja u istrazi iskazao da je vidio optuženog Marka Crevara u vojnoj uniformi, sa kokardom na kapi, kada je doveden na "Velepromet". On je hodao ispred zarobljenika koji su bili postrojeni, te misli da je to činio kako bi našao nekloga poznatoga. Ako bi nekoga prepoznao, onda bi ga iz tog stroja izvodio i onda su te ljude odvodili na druga mjesta, gdje su bili maltretirani.

Međutim, kada je ispitan na glavnoj raspravi, isti je svjedok potvrdio kako je na "Veleprometu" vidio optuženog Marka Crevara, ali i da nije vidio da bi ovaj osobno nekoga maltretirao ili odvodio.

Svjedok Ivica Salamon iskazuje kako je za vrijeme njegovog ispitivanja, u prostoriju ušao optuženi Marko Crevar. Vidjelo se da je pijan te ga je pitao što on tu radi i opsovao mu je majku ustašku i udario ga nogom u prsa, pa se zateturao jer je bio pijan.

Analizirajući iskaze navedenih svjedoka, sud zaključuje da su isti dani na logičan i uvjerljiv način, te ih prihvaća kao istinite, međutim, iz njihovih navoda ne može se sa sigurnošću zaključiti da bi optuženi Marko Crevar potkazivao ljude na "Veleprometu". Isto tako, to što je navedeni optuženik udario oštećenog Ivicu Salamona nogom u prsa, tako da se sam od toga zateturao jer je bio pijan, ne može se podvesti pod zakonski opis kaznenog djela iz članka 120. stavak 1. OKZRH, jer nije takvo postupanje prema civilnom stanovništvu, da bi se moglo raditi o navedenom kaznenom djelu, mora imati elemente mučenja, nečovječnog postupanja ili nanošenja velikih patnji, što ovdje nije slučaj.

Naime, da bi se radilo o mučenju u smislu odredbe članka 120. stavak 1. OKZRH, potrebno je da su ispunjene najmanje dvije pretpostavke, namjerno uzrokovanje teških bolova i patnji radi postizanja nekog zabranjenog cilja, kao što je iznuda, obavijesti, izjava ili priznanja, što ovdje nije slučaj, jer udarac nogom kojega je optuženik zadao navedenom oštećeniku, nema obilježja mučenja.

Isto tako da bi se radilo o nečovječnom postupanju i nanošenju velikih patnji i ozljeda tjelesnog integriteta, poduzete radnje morale bi biti snažnijeg intenziteta od jednog udarca nogom, usljed kojega oštećenik nije imao nikakvih posljedica a naprotiv, sam optuženik je zateturao s obzirom da je bio pijan.

U pogledu dijela optužbe koji se odnosi na zlostavljanje zarobljenika u logoru "Stajićevo" i zatvoru u Sremskoj Mitrovici, stoji sve ono što je već ranije obrazloženo (točka 8.3.8. obrazloženja), odnosno,

takvim radnjama optuženik je eventualno počinio kazneno djelo iz članka 122. OKZRH, a kako za isto nije optužen, to ga sud nije mogao niti proglašiti krivim za to djelo, jer bi time prekoračio optužbu.

Uslijed navedenih razloga sud je optuženog Marka Crevara, temeljem odredbe članka 354. točka 3. i 1. ZKP-a, oslobodio optužbe za kazneno djelo iz članka 120. stavak 1. OKZRH, cijeneći da nije dokazano da bi isti počinio to djelo odnosno da u njegovim radnjama nema bitnih elemenata navedenog kaznenog djela, tako da djelo za koje se optužuje ili nije dokazano ili po zakonu nije kazneno djelo.

9. 7. optuženi Stanimir Avramović

Državni odvjetnik je optuženog Stanimira Avramovića optužio za počinjenje kaznenog djela iz članka 120. stavak 1. OKZRH tereteći ga da je to djelo počinio time što je

- zlostavljao zarobljenike govoreći im "Vjerovali smo vam četrdeset godina, a sada hoćete da nas koljete", udarao ih kundakom puške i nogama,
- dolazio u zarobljenički logor "Stajićevo" i potkazivao zarobljenike, nakon čega su bili zlostavljani.

Određenih saznanja o djelovanju ovoga optuženika imaju svjedoci Vladimir Fras, Ivica Salamon, Ivo Bogdanović kao i optuženi Stevan Curnić.

Svjedok Vladimir Fras iskazuje samo toliko u pogledu optuženog Stanimira Avramovića, da ga je vidio na "Veleprometu" naoružanog i u uniformi.

Svjedok Ivica Salamon opisao je kako mu je optuženi Stanimir Avramović pomogao, tako što ga je izvukao iz istražnog zatvora u Dalju i odveo ga kod brata u Beograd, te navodi kako je čuo da je optuženik pomogao i drugim Hrvatima, da je spasio dosta Hrvata i da je zbog toga imao problema kod tadašnjih srpskih vlasti.

Svjedok Ivo Bogdanović iskazuje kako mu je optuženi Stanimir Avramović pomogao jer su ga iz hangara na "Veleprometu" izveli van zajedno s još oko trideset ljudi i to osobe koje su u hangar ušle sa kapuljačama na glavi i svjetiljkom u ruci. Vani su bili naslonjeni na hangar, s raširenim nogama i podignutim rukama, te se kod njih pojavila panika i strah, jer nisu znali što će im se dogoditi. Tada je primijetio optuženog Stanimira Avramovića, kojega je od ranije poznao, te ga je pitao što se događa i da li može pomoći, pa je on otišao, a nešto kasnije došao je sin od Ljube Martića, te mu rekao da je Avramović pitao za njega i vratio ga je u hangar, odakle je kasnije autobusom prevezen u "Stajićevo".

Optuženi Stevan Curnić u svom iskazu koji je dao kada je ispitan kao osumnjičenik, pored ostaloga navodi i da je osobno vidio optuženog Stanimira Avramovića da zlostavlja zatočenike, tako što ih je maltretirao psihički govoreći im: "Vjerovali smo vam četrdeset godina, a sada hoćete da nas koljete...", pa i fizički udarajući ih kundakom puški. Kada je ispitan na glavnoj raspravi, optuženi Stevan Curnić je potvrdio kako je vidio da je optuženi Stanimir Avramović samo šutnuo nekoga od zarobljenih Hrvata.

Cijeneći iskaze navedenih svjedoka, sud nalazi da su isti dani na logičan i uvjerljiv način, te ih prihvaća kao istinite, kao i navode optuženog Stevana Curnića. Međutim, po ocjeni suda u opisanim radnjama optuženog Stanimira Avramovića nema bitnih elemenata kaznenog djela iz članka 120. stavak 1. OKZRH, jer niti se navedene riječi koje je optuženik uputio zarobljenicima mogu smatrati zlostavljanjem, s obzirom da je to obična verbalna konstatacija, koja praktično ne sadrži elemente prijetnje, a niti se pojedini udarac nogom ili puškom, koji bi optuženik zadao nekom od zarobljenika, može podvesti pod pojam nečovječnog postupanja, nanošenja velikih patnji ili ozljeda tjelesnog integriteta, ili pod pojam mučenja na štetu civilnog stanovništva, sve iz razloga koji su navedeni u dijelu obrazloženja za optuženog Marka Crevara.

S druge strane u pogledu optuženikovog postupanja prema zarobljenicima u logoru "Stajićevo", po ocjeni suda, ne radi se o kaznenom djelu iz članka 120. stavak 1. OKZRH, već eventualno o kaznenom djelu iz članka 122. OKZRH, kako je to već ranije obrazloženo (točka 8.3.8. obrazloženja), pa kako to djelo optuženiku nije stavljeno na teret, sud ga za isto nije niti mogao proglasiti krivim jer bi time prekoračio optužbu.

Stoga je sud zaključio kako djelo za koje je Stanimir Avramović optužen po zakonu nije kazneno djelo, jer u njegovim radnjama nema bitnih elemenata kaznenog djela iz članka 120. stavak 1. OKZRH, pa ga je sud, primjenom članka 354. točka 1. ZKP-a, optužbe oslobodio.

9.8. optuženi Marko Kraguljac

Sud nije prihvatio optužbu koja tereti optuženog Marka Kraguljca da je počinio kazneno djelo iz članka 120. stavak 1. OKZRH, tako što je

- razdvajao zarobljenike na Srbe i one nesrpske narodnosti, tukao zarobljenike u "Veleprometu", pa je tako tukao i Fanola Gojanija,
- dolazio u zarobljenički logor "Stajićevo", te u zatvor u Sremsku Mitrovicu, vršio ispitivanja i zlostavljao zarobljenike.

Provedenim je postupkom sa sigurnošću utvrđeno da su zarobljenici nakon dovođenja na "Velepromet" razdvajani po nacionalnom

kriteriju, tako da su posebno odvajani Hrvati i pripadnici drugih nesrpskih narodnosti od pripadnika Srba, a bilo je i razdvajanja muškaraca od žena i djece.

Međutim, takav postupak ne može se podvesti pod zakonski opis kaznenog djela iz članka 120. stavak 1. OKZRH, jer takvo razdvajanje samo po sebi nema elemente toga kaznenog djela.

Prema iskazima svjedoka Fanola Gojanija, Miroslava Frasa i Franje Kožula, koje sud prihvaća kao istinite, cijeneći da su dani na logičan i uvjerljiv način, nesumnjivo proizlazi kako je optuženi Marko Kraguljac zaista dolazio u zarobljenički logor "Stajicevo", te u zatvor u Sremskoj Mitrovici, gdje je odabirao pojedine ljude koji su nakon toga ispitivani i pri tome bivali zlostavljani.

Međutim, u takvim radnjama optuženika, a prema već ranije obrazloženom stavu ovoga suda (točka 8.3.8. obrazloženja), eventualno postoje samo elementi kaznenog djela ratnog zločina protiv ratnih zarobljenika iz članka 122. OKZRH, a kako optuženik za to djelo nije optužen, sud ga za isto nije niti mogao proglasiti krivim, jer bi time prekoračio optužbu.

Prema tome, konačni je zaključak suda kako nije dokazano da bi optužbeni Marko Kraguljac na "Veleprometu" zlostavljao zarobljenike, jer iz iskaza svjedoka Fanola Gojanija proizlazi da je ovaj to činio, ali u logoru "Stajicevo", dok u ostalim radnjama optuženika po ocjeni suda nema bitnih elemenata kaznenog djela za koje je isti optužen, pa je primjenom članka 354. točka 3. i 1. ZKP-a optuženi Marko Kraguljac oslobođen optužbe za izvršenje kaznenog djela iz članka 120. stavak 1. OKZRH.

10. ODBIJAJUĆI DIO PRESUDE

10.1. Optuženi Milan Samardžija, Goran Lančužanin i Stevan Vladisavljević

Kako je državna odvjetnica tijekom glavne rasprave odustala od optužbe prema optuženima Milanu Samardžiji, Goranu Lančužaninu i Stevanu Vladisavljeviću, nalazeći da nije dokazano kako bi isti počinili kaznena djela iz članka 119. i članka 120. stavak 1. OKZRH, valjalo je

primjenom članka 353. točka 3. ZKP-a optužbu odbiti, te je presuđeno kao u točki III., IV., izreke ove presude.

11. Pravila međunarodnog prava, te zakonski opis i pravna kvalifikacija djela

Ženevska konvencija o zaštiti građanskih osoba u vrijeme rata od 12. kolovoza 1949., (Narodne novine, Međunarodni ugovori, broj 1/92), u odredbi članka 3. propisuje "u slučaju oružanog sukoba koji nema međunarodni karakter i koji izbije na području jedne od visokih stranaka ugovornica, svaka stranka u sukobu bit će dužna primjenjivati bar sljedeće odredbe:

1. prema osobama koje ne sudjeluju neposredno u neprijateljstvima, uključujući pripadnike oružanih snaga koji su položili oružje i osobe onesposobljene za borbu zbog bolesti, rana, lišenja slobode ili bilo kojega drugog razloga, u svakoj će se prilici postupati čovječno, bez ikakvog nepovoljnog razlikovanja utemeljenoga na rasi, boji kože, vjeroispovjedi ili uvjerenju, spolu, rođenju ili imovinskom stanju, ili bilo kojem drugom sličnom kriteriju.

U tom su cilju prema gore navedenim osobama zabranjeni i zabranjuju se, u svako doba i na svakom mjestu, sljedeći čini:

- a) nasilje protiv života i tijela, osobito sve vrste ubojstava, sakaćenja, okrutnog postupanja i mučenja;
- b) uzimanje talaca;
- c) povrede osobnog dostojanstva, osobito uvredljivi i ponižavajući postupci;
- d) izricanje i izvršavanje kazni bez prethodnog suđenja pred redovno ustanovljenim sudom, koji pruža sva sudska jamstva priznata kao nužna od civiliziranih naroda..."

U članku 2. stavak 2. navedene Konvencije stoji: "Konvencija će se isto tako primjenjivati u svim slučajevima okupacije čitavoga ili dijela područja jedne visoke stranke ugovornice, čak i ako ta okupacija ne naiđe ni nakakav vojni otpor."

Dopunski protokol II uz ženevske konvencije od 12. kolovoza 1949. o zaštiti žrtava nemeđunarodnih oružanih sukoba, pored ostaloga propisuje osnovne garancije humanog postupka, te u članku 4. stavak 2., stoji: "...Ne dirajući u načelni karakter navedenih odredaba, slijedeća djela protiv osoba spomenutih u stavku 1. (to su sve osobe koje ne sudjeluju direktno ili koje su prestale sudjelovati u neprijateljstvima, napomena suda) jesu i ostaju zabranjena u svako doba i na svakom mjestu:

- a) nasilje nad životom, zdravljem i fizičkim ili mentalnim blagostanjem ljudi, osobito ubojstvo i okrutno postupanje kao što su mučenje, sakaćenje ili bilo koji oblik tjelesne kazne;
- b) kolektivne kazne;
- c) uzimanje talaca;
- d) akti terorizma;
- e) vrijeđanje ljudskog dostojanstva, osobito ponižavajući i degradirajući postupak, silovanje, prisilna prostitucija i svaki oblik nedoličnog napada;
- f) ropstvo i trgovina robljem u svim oblicima;
- g) pljačka;
- h) prijetnje izvršenjem bilo kojeg od spomenutih djela.

Prema odredbi članka 120. stavak 1. OKZRH, kazneno djelo ratnog zločina protiv civilnog stanovništva čini onaj tko kršeći pravila međunarodnog prava za vrijeme rata, oružanog sukoba ili okupacije pored ostaloga naredi da se civilno stanovništvo ubija, muči ili da se nečovječno postupa prema njemu, ili da mu se nanose velike patnje ili ozljede tjelesnog integriteta, ili zdravlja, da se primjenjuju mjere zastrašivanja i terora, da se pljačka imovina stanovništva, ili tko počini neko od navedenih djela.

Dakle, počinitelj ovoga kaznenog djela je onaj tko za vrijeme rata, oružanog sukoba ili okupacije naredi ili počini neku od opisanih radnji protiv civilnog stanovništva ili pojedinih civilnih osoba ili osoba onesposobljenih za borbu, kršeći pritom pravila međunarodnog prava.

Zakonsko biće ovoga kaznenog djela po svojoj konstrukciji je blanketno, jer upućuje na pravila međunarodnog prava, te su ista citirana u uvodnom dijelu činjeničnog opisa kaznenog djela (Ženevska konvencija o zaštiti građanskih osoba u vrijeme rata, te dopunski protokol II). Pored toga ovo kazneno djelo je po svom opisu produljeno kazneno djelo, što znači da počinjenjem više radnji opisanih u članku 120. stavak 1. OKZRH, počinitelj ne čini više istih kaznenih djela već samo jedno. Konačno, za počinjenje ovoga djela traži se izravna ili neizravna namjera, koja obuhvaća svijest o svemu što ulazi u objektivnu stranu djela.

Već je ranije rečeno, u točki 7. ovoga obrazloženja, da je u ovome postupku nedvojbeno utvrđeno, a to je i općepoznata činjenica, da su kaznena djela koja su predmet ove presude, počinjena tijekom studenog i prosinca 1991., u vrijeme okupacije grada Vukovara i njegovog odvajanja od ostalog dijela Republike Hrvatske, čemu je prethodila višemjesečna opsada grada, te njegovo totalno razaranje od strane tzv. JNA i pridruženih joj paravojnih postrojbi, a sve opet u sklopu opće agresije Srbije i Crne Gore na Republiku Hrvatsku.

Stoga, sve radnje optuženika koje je sud proglasio krivima, a koje su opisane u izreci ove presude pod točkom I., 1., dakle, sva ubojstva, mučenja, zlostavljanja, nečovječna postupanja, pljačkanje imovine i drugo, nedvojbeno predstavljaju, ne samo kršenje citiranih odredbi Ženevske konvencije o zaštiti građanskih osoba u vrijeme rata od 12. kolovoza 1949., nego su suprotna i svim običajima civiliziranih naroda, te općeprihvaćenim

zakonima čovječnosti i javne svijesti, a konačno inkriminirana su i citiranom odredbom članka 120. stavak 1. OKZRH.

Činjenica je da su mnogi od ispitanih svjedoka u isto vrijeme i u položaju oštećenika, te da je većina njih za vrijeme navedene opsade aktivno učestvovala u obrani grada, međutim, u vrijeme okupacije grada isti su zarobljeni kao civili, bez odora i oružja, te su u svakom slučaju onesposobljeni za borbu, upravo tada kada su zarobljeni i lišeni slobode. Stoga je opravdano sve oštećenike prema kojima su kaznena djela počinjena smatrati dijelom civilnog stanovništva u smislu odredbe članka 120. stavak 1. OKZRH.

Potrebno je na ovome mjestu ukratko iznijeti razloge iz kojih sud prema optuženicima nije primijenio odredbe Zakona o općem oprost (" Narodne novine", br. 80., od 27.09.1996.).

Navedenim zakonom u članku 1. stavak 1. daje se opći oprost od kaznenog progona i postupka počiniteljima kaznenih djela počinjenih u agresiji, oružanoj pobuni ili oružanim sukobima, te u vezi s njima u Republici Hrvatskoj.

Međutim, u članku 3. istog zakona navodi se da su od oprosta izuzeti počinitelji najtežih povreda humanitarnog prava koji imaju karakter ratnih zločina, te se taksativno nabrajaju pojedina kaznena djela a među njima i kazneno djelo ratnog zločina protiv civilnog stanovništva iz članka 120. OKZRH.

Kako je svim optuženicima u ovome postupku stavljeno na teret upravo izvršenje kaznenog djela ratnog zločina protiv civilnog stanovništva iz članka 120. stavak 1. OKZRH, to nije bilo osnove za primjenu Zakona o općem oprost prema tim optuženicima.

12. Odluka o kaznenoj sankciji

U članku 3. Kaznenog zakona ("Narodne novine", br. 110/97, nastavno : KZ) stoji kako će se prema počinitelju primjeniti zakon koji je bio na snazi u vrijeme počinjenja djela, a kako je nakon toga došlo do izmjene zakona, obvezna je primjena onog zakona koji je blaži za počinitelja.

OKZRH je u članku 120. stavak 1. za kazneno djelo ratnog zločina protiv civilnog stanovništva propisao kaznu zatvora od najmanje pet godina ili zatvor od dvadeset godina.

KZ je u članku 158. stavak 1. za kazneno djelo ratnog zločina protiv civilnog pučanstva propisao kaznu zatvora od najmanje pet

godina ili kaznu dugotrajnog zatvora, koja po članku 53. stavak 2. KZ iznosi dvadeset do četrdeset godina.

Iz iznesenog proizlazi kako je za počinitelje u ovom predmetu blaži OKZRH, koji je bio na snazi u vrijeme kada je kazneno djelo počinjeno, pa je sud u cijelosti primjenio taj zakon i za pravnu oznaku djela i kod odmjeravanja kazne.

Prilikom izbora vrste i mjere kazne optuženicima, u zakonom propisanim granicama (zatvor najmanje pet godina ili kazna zatvora od dvadeset godina), sud je uzeo u obzir sve okolnosti koje utječu da kazna bude manja ili veća (olakotne i otegotne okolnosti), imajući pritom u vidu, kako opću svrhu kaznenih sankcija, propisanu u članku 4. stavak 2. OKZRH – suzbijanje društveno opasnih djelatnosti kojima se povrijeđuju ili ugrožavaju društvene vrijednosti zaštićene kaznenim zakonodavstvom, tako i svrhu kažnjavanja iz članka 31. OKZHR – sprječavanje počinitelja da čini kaznena djela i njegov preodgoj, odgojni utjecaj na druge da ne čine kaznena djela, te jačanje morala društva i utjecaj na razvijanje društvene odgovornosti i discipline građana.

Sud je osobito cijenio i stupanj kaznene odgovornosti svakog optuženika, pobude iz kojih su kazneno djelo počinili, jakost povrede zaštićenog dobra, okolnosti uz koje je djelo počinjeno, prijašnji život počinitelja, njihove osobne prilike i držanje nakon počinjenja djela, te druge okolnosti koje se odnose na ličnost počinitelja.

Kao olakotne okolnosti na strani optuženih, Radivoja Jakovljevića, Sime Samardžije, Nenada Žigića, Bože Latinovića, Slađane Korda, Mihajla Kataline, Milana Ikača, Gorana Mugoše i Zorana Stankovića, sud je cijenio njihovu dosadašnju neosuđivanost, koja ukazuje kako u prijašnjem životu nisu dolazili u sukob sa zakonom.

Kod optužene Slađane Korda sud je pored toga kao olakotnu okolnost cijenio i činjenicu da je u vrijeme počinjenja djela tek za nekoliko dana navršila osamnaest godina i postala punoljetna (rođena 28.10.1973.).

Kao olakotu okolnost na strani optuženog Stevana Curnića cijenio je sud njegovo držanje nakon počinjenog djela, koje je bilo pozitivno u smislu da je djelomično priznao izvršenje djela i dao određene podatke o djelovanju drugih optuženika, te je time olakšao sudu utvrđivanje pravno relevantnih činjenica, koje su od značaja za ocjenu kaznene odgovornosti optuženika u ovome postupku.

Kao posebnu otegotnu okolnost na strani optuženih Stevana Curnića i Damira Sirete sud je cijenio činjenicu da su isti ranije već osuđivani za kaznena djela, i to optuženi Stevan Curnić za kazneno djelo razbojništva na kaznu zatvora od jedne godine, a optuženi Damir Sireta za kazneno djelo oružane pobune na kaznu zatvora od deset godina, kako je to

pobliže opisano u izreci presude, kod navođenja osobnih podataka ovih optuženika.

Na strani optuženih Stevana Curnića, Radivoja Jakovljevića i Damira Sirete, te Sime Samardžije, Nenada Žigića i Bože Latinovića, sud je kao otegotno cijenio najviši stupanj krivnje koji se nalazi u njihovom postupanju, kao i najviši stupanj povrede zaštićenog dobra, jer su isti osobno odgovorni za smrt više oštećenika, koje su ili osobno ubili, ili su u takvoj mjeri pridonijeli njihovom ubijanju, kao da su ih i sami ubili.

Pritom je sud kod optuženog Radivoja Jakovljevića kao naročito otegotno cijenio i posebno izraženu bezobzirnost i nečovječnost, te krajnju upornost u počinjenju kaznenih djela koja se ogleda u samom načinu izvršenja djela (klanje oštećenika odsijecanjem glave), te u brojnosti počinjenih djela i brojnosti ubijenih osoba (najmanje dvanaest).

Isto tako, na strani optuženog Nenada Žigića sud je kao otegotno cijenio okolnost da je isti kao zapovjednik logora "Velepromet" odgovoran ne samo za ona djela koja je osobno počinio nego u velikoj mjeri i za ukupna događanja na "Veleprometu", za koja je sigurno kao zapovjednik morao znati, a očito nije ništa učinio kako bi spriječio sve ono što se događalo, a što je suprotno pravilima međunarodnog prava, već je naprotiv i sam postupao suprotno pravilima međunarodnog prava iako je, kao viši oficir bivše JNA, sigurno znao za ta pravila.

Imajući u vidu sve istaknute okolnosti i utvrđene činjenice, sud je svakom optuženiku odmjerio kaznu u zakonom propisanim granicama, vodeći pritom računa o utvrđenim olakotnim i otegotnim okolnostima.

Prilikom odmjeravanja kazne optuženom Stevanu Curniću sud je istome odmjerio kaznu za predmetno kazneno djelo, u visini od petnaest godina, te uzeo prije izrečenu kaznu, od jedne godine, kao već utvrđenu, a nakon toga mu je odmjerio jedinstvenu kaznu zatvora u trajanju od petnaest godina, sukladno odredbi članka 43. stavak 2. OKZRH.

U odnosu na optuženog Damira Siretu sud nije mogao postupiti na isti način, jer iako je i ovaj optuženik ranije osuđen na kaznu zatvora od deset godina, zbog kaznenog djela oružane pobune, činjenica je da je Županijski sud u Osijeku rješenjem od 08.10.1997. broj Kv-443/97-5 (K-3/92 VS), obustavio postupak izvršenja te kazne primjenom odredbi Zakona o oprostima, ("Narodne novine" broj:80/96), pa stoga nije bilo moguće tu ranije izrečenu kaznu uzimati kao već utvrđenu, te primjeniti pravila o odmjeravanju jedinstvene kazne za djela u sticaju. Stoga je ovom optuženiku odmjerena kazna u visini od dvanaest godina, koja je po ocjeni suda potpuno primjerena svim okolnostima utvrđenima u odnosu na optuženog Damira Siretu.

Optuženima Radivoju Jakovljeviću i Nenadu Žigiću sud je odmjerio maksimalne kazne od dvadeset godina zatvora svakome, cijeneći

da istaknute otegotne okolnosti na strani ovih optuženika opravdavaju izricanje upravo takve kazne.

Optuženima, Simi Samardžiji i Boži Latinoviću, sud je odmjerio kazne zatvora od petnaest godina, cijeneći da sve utvrđene okolnosti u odnosu na ove optuženike opravdavaju izricanje upravo takve kazne.

Optuženoj Slađani Korda sud je odmjerio kaznu zatvora u visini od tri godine i šest mjeseci, dakle, ispod zakonom propisanog minimuma od pet godina, jer je ocijenio da okolnost kako je ista u vrijeme počinjenja djela bila mlađi punoljetnik (tek što je navršila osamnaest godina), treba uzeti kao osobito olakotnu okolnost, koja uz blaži stupanj krivnje i povrede zaštićenog dobra, opravdava primjenu instituta ublažavanja kazne iz članka 39. OKZRH. Kako je optužena Slađana Korda u vrijeme suđenja navršila dvadeset tri godine života (točnije dvadest šest), prema istoj se nisu mogle primjeniti odredbe Zakona o sudovima za mladež (" Narodne novine ", br. 111/97) sukladno odredbi članka 109. stavak 2. u vezi članka 111. stavak 1. citiranog Zakona.

Odmjeravajući kazne optuženima Mihajlu Katalini i Milanu Ikaču, sud je cijenio okolnost da su isti jednim dijelom počinili kazneno djelo kao pomagači, pa iako ta okolnost nije takva da bi dovela do blažeg kažnjavanja, u smislu odredbe članka 22. OKZRH, ipak je bila od utjecaja na samu visinu kazne odmjerene u granicama koje su zakonom propisane.

Stoga je optuženom Mihajlu Katalini odmjerena kazna u visini od pet godina, a optuženom Milanu Ikaču u visini od sedam godina, a navedena razlika u visini kazne kod ovih optuženika, posljedica je okolnosti da je utvrđeno kako je optuženi Milan Ikač direktno odgovoran za smrt pojedinih oštećenika, dok je optuženi Mihajlo Katalina u tome sudjelovao samo kao pomagač.

Kako je za optužene Gorana Mugošu i Zorana Stankovića utvrđeno da su kazneno djelo iz članka 120. stavak 1. OKZRH počinili time što su pljačkali imovine zarobljenog civilnog stanovništva, sud je ocijenio da je kazna zatvora u visini od pet godina sasvim primjerena svim utvrđenim okolnostima u odnosu na ove optuženike.

Prema tome, sud je odmjerivši optuženicima navedene kazne smatrao kako su iste potpuno primjerene stupnju kaznene odgovornosti optuženika, te jačini ugrožavanja i povreda zaštićenog dobra, te da će se upravo takvim kaznama u dovoljnoj mjeri ostvariti zakonom predviđena svrha kažnjavanja u smislu sprječavanja počinitelja da ubuduće čine ovakva kaznena djela te odgojnog utjecaja na druge da ne čine kaznena djela kao i općenitog utjecaja na razvijanje društvene odgovornosti i discipline građana.

Odluka o uračunavanju pritvora u izrečenu kaznu optuženom Stevanu Curniću, temelji se na odredbi članka 45. stavak 1. OKZRH.

13. Odluka o troškovima kaznenog postupka

S obzirom da je optuženi Stevan Curnić bez imovine i zaposlenja, a da se ostalim optuženicima sudi u odsutnosti, sud je sve optuženike oslobodio obveze plaćanja troškova kaznenog postupka, sukladno odredbi članka 122. stavak 4. ZKP-a, cijeneći da bi njihovim plaćanjem bilo dovedeno u pitanje uzdržavanje optuženika, odnosno osoba koje su isti dužni uzdržavati.

U Vukovaru 16. svibnja 2000.

ZAPISNIČAR
Slobodanka Zamaklar, v.r.

PREDSJEDNIK VIJEĆA
Miroslav Šovanj, v.r.

POUKA O PRAVU NA ŽALBU

Protiv ove presude ovlaštene osobe mogu podnijeti žalbu, u roku od 15 dana od dana dostave ovjerenog prijepisa presude. Ako je presuda dostavljena optuženiku i njegovu branitelju u različite dane, žalbeni rok računat će se od kasnijeg dana. Žalba se podnosi putem ovoga suda na Vrhovni sud Republike Hrvatske, u tri primjerka.

DOSTAVITI:

1. Optuženi Stevan Curnić, Okružni zatvor Osijek,
2. Optuženi Damir Sireta, Vukovar, V.Nazora br.11/5,
3. Optuženi Radivoj Jakovljević, Vukovar, S.Penezića br.34.,
4. Simo Samardžija, Vukovar, Petrova Gora br.36.,
5. Nenad Žigić, Vukovar, I.L. Ribara br.56.,
6. Božo Latinović, Vukovar, Sajmište br.91.,
7. Slađana Korda, Vukovar, B.Kidrića br.11.,
8. Mihajlo Katalina, Vukovar, Sajmište br.12.,
9. Milan Ikač, Vukovar, Lj. Gaja br.37.,

10. Goran Mugoša, Vukovar, I.L. Ribara br.124/12.,
11. Zoran Stanković, Vukovar, Stjepana Radića br.58.,
12. Petar Rajšić, Vukovar, 12.04.1945., br.90.,
13. Miloš Bulić, Borovo naselje Kozaračka br.36.,
14. Mirko Vojnović, Vukovar, Z. Brkića br.38.,
15. Stanko Vujanović, Vukovar, Nova ulica br.81.,
16. Darko Fot, Vukovar, Stanka Vraza br.12.,
17. Marko Crevar, Vukovar, A.Cesarca br.27.,
18. Stanimir Avramović, Vukovar, Trg Marka Oreškovića bb.,
19. Marko Kraguljac, Borovo naselje,
20. Milan Samardžija, Vukovar, Ulica solidarnosti br.4.,
21. Goran Lančužanin, Vukovar Ulica 01. maja,
22. Stevan Vladislavljević, Vukovar, Strossmayerova br.2.,
23. ŽDO u Vukovaru na broj:DO-K-12/99.,
24. Branitelj Marko Drnasin, odvjetnik Vinkovci, Duga br.1.,
25. Branitelj Stjepan Šporčić,odvjetnik Vukovar, Z.J.Jovanovića br.5.b.,
26. Branitelj Vojislav Ore,odvjetnik Vukovar, Sajmište br.11.,
27. Branitelj Ivan Lukić,odvjetnik Vinkovci, Duga br. 54.,
28. Branitelj Stjepan Zeko,odvjetnik Vinkovci, Bana Jelačića br.6.,
29. Branitelj Zdenko Janković,odvjetnik. Županija, Veliki kraj br.56

Za točnost otppravka-ovlašteni službenik
Snježana Josić

Josić